

Komentari Hrvatskog Telekoma d.d. u okviru javnog poziva o univerzalnim
uslugama u elektroničkim komunikacijama
- svibanj 2015 -

Hrvatski Telekom d.d. (dalje u tekstu: HT) pozdravlja ovaj javni poziv na temu univerzalnih usluga u elektroničkim komunikacijama (dalje u tekstu: Univerzalne usluge) koji je objavila Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: HAKOM) kao i mogućnost da krajnji korisnici i operatori zainteresirani za pružanje Univerzalnih usluga imaju priliku iznijeti svoje mišljenje o kakvoći i načinu pružanja Univerzalnih usluga u Republici Hrvatskoj.

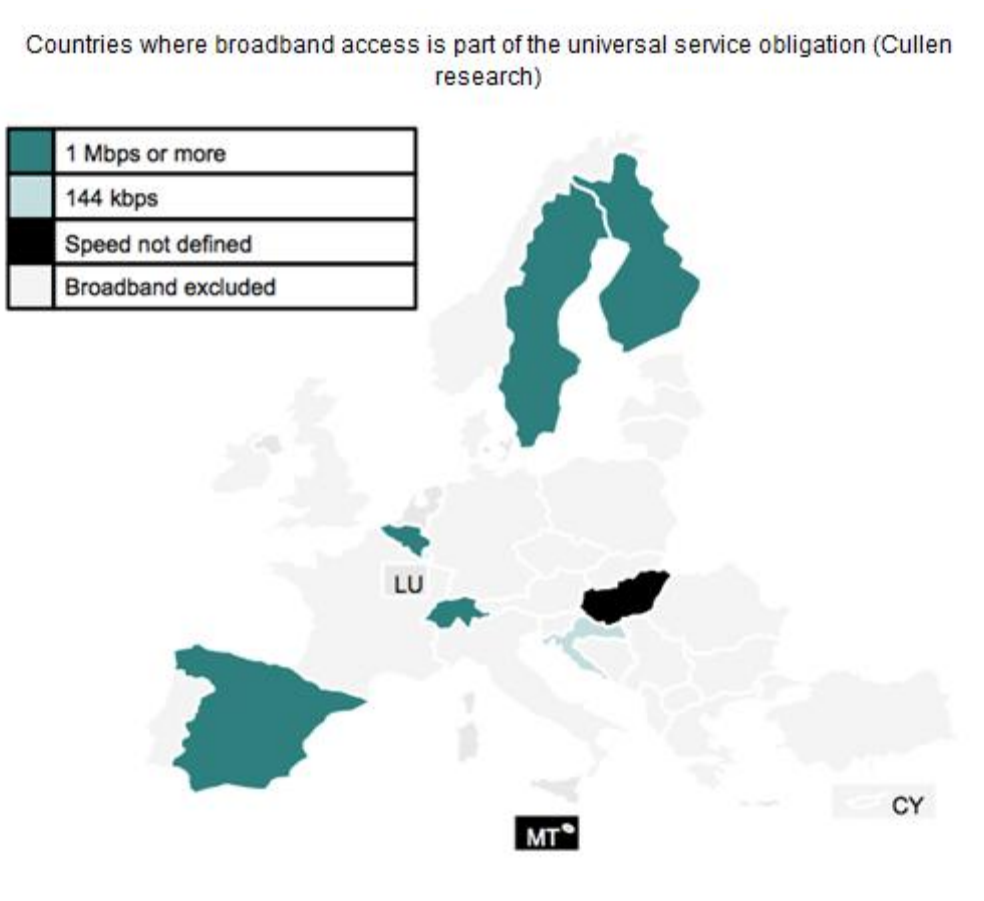
HT koristi ovaj javni poziv kao priliku da skrene pozornost HAKOM-u na članak 40. stavak 8. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine br. 73/2008, 90/2011, 133/2012, 80/13 i 71/14; dalje u tekstu: ZEK) iz kojeg proizlazi kako nadoknadu neto troškova pružanja Univerzalnih usluga ne može tražiti operator Univerzalnih usluga koji ima više od 70% udjela u ukupnom prihodu ostvarenom na tržištu tih usluga.

HT smatra kako je nužno da HAKOM inicira postupak izmjene ZEK-a na način da predloži brisanje članka 40. stavak 8. ZEK-a pri Ministarstvu pomorstva, mora i infrastrukture, uzimajući u obzir sljedeće:

1. Direktiva o univerzalnim uslugama¹ (dalje u tekstu: Direktiva) ne poznaje udio na tržištu proglašenog operatora Univerzalnih usluga kao ograničavajući faktor za podnošenje zahtjeva za nadoknadom troškova pružanja tih usluga, slijedom čega proizlazi kako važeći ZEK nije usklađen s relevantnom Direktivom;
2. Stupanjem na snagu Pravilnika o univerzalnim uslugama u elektroničkim komunikacijama (NN 146/2012) operator Univerzalnih usluga od 01. siječnja 2015. godine ima obvezu osigurati svakom korisniku u RH na zahtjev uslugu širokopojasnog pristupa internetu brzine od najmanje 1 Mbit/s. Nesporno je kako uvođenje širokopojasnog pristupa internetu u opseg Univerzalnih usluga predstavlja za operatore kojima se određuje takva obveza veliki financijski teret s obzirom na značajne investicije koje se moraju uložiti za ispunjenje te obveze. Tu činjenicu potvrđuje i praksa u zemljama EU koje koriste različite modele podjele tereta pružanja Univerzalnih usluga te je tako obveza pružanja Univerzalne usluge širokopojasnog pristupa internetu ili podijeljena između više operatora (u Finskoj je obveza

¹ Directive 2002/22/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services (Universal Service Directive) and Directive 2009/136/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 amending Directive 2002/22/EC on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services, Directive 2002/58/EC concerning the processing of personal data and the protection of privacy in the electronic communications sector and Regulation (EC) No 2006/2004 on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws.

raspodijeljena između 26 operatora) ili se proglašenom operatoru nadoknađuju troškovi pružanja te usluge (Španjolska)².

U RH u ovom trenutku nije na snazi niti jedan od prethodno navedenih modela te sav financijski teret snosi isključivo proglašeni operator Univerzalnih usluga.

Drugim riječima, obveza pružanja Univerzalnih usluga putem širokopojsnog pristupa od najmanje 1 Mbit/s obveza je isključivo jednog operatora (bez kompenzacije) koja je obveza određena odredbama postojećeg Pravilnika. S tim u vezi skrećemo pažnju da Europska komisija u svojim dokumentima utvrđuje kako je, prije uključivanja širokopojsnog pristupa internetu u opseg Univerzalnih usluga, potrebno provesti određene procjene tržišta i procjene troškova pružanja Univerzalnih usluga te se tek po izvršenju tih procjena donosi odluka. Isto potvrđuje i posljednji prijedlog

² Izvor: http://www.cullen-international.com/report/7180/t7452#Table_28

preporuke Europske komisije od 13. veljače 2013. godine³. Dodatno, u istom dokumentu navedeno je kako države članice kod financiranja Univerzalnih usluga trebaju uzeti u razmatranje kombinaciju javnih i sektorskih doprinosa⁴.

Proizlazi iz svega navedenog u ovom dokumentu kako je bilo kakvo ograničenje operatora Univerzalnih usluga da traži nadoknadu neto troškova pružanja tih usluga suprotno praksi u zemljama EU i smjerovima Europske komisije. Slijedom navedenog, HT smatra kako postoji osnova za pokretanje postupka izmjene ZEK-a radi brisanja članka 40. stavak 8. ZEK-a.

4. Budući da je HAKOM u izjavi za javnost početkom 2015. godine⁵ naveo kako ne očekuje potpuno ukidanje telefonskih govornica (u daljnjem tekstu: JTG) već njihovu transformaciju u profitabilne interesne točke na način kako se koriste u drugim državama (telefonske govornice se pretvaraju u kioske koji nude wi-fi, automate za prodaju, bonova, tramvajskih karata i druge usluge), HT predlaže HAKOM-u da se u Pravilniku o univerzalnim uslugama doda odredba kojom bi se definiralo da se javnim telefonskim govornicama smatraju multifunkcionalni uređaji koji osim usluga javne telefonske govornice mogu pružati i druge vrste usluga. Nadalje, HT predlaže u predmetnom Pravilniku o univerzalnim uslugama korigirati uvjete za postavljanje JTG-a, odnosno optimizirati broj JTG u odnosu na broj stanovnika, a obzirom na zemljopisnu pokrivenost i broj po korisniku.

³ "Draft Recommendation on implementing universal service for digital society", COCOM13-03 od 13. veljače 2013, točka 5. *Before including broadband related obligations in the scope of universal service, Member States should carry out the assessment under paragraphs 2 to 4 and conduct a public consultation on the results of this assessment, taking due consideration of the costs of such inclusion, before making a final decision which should then be published.*

⁴ Točka 10.: *Given the important public interests involved in promoting social inclusion and meaningful participation in the digital society and in order to minimise the risk of market distortions, Member States should consider an appropriate mix of public and sector-specific funding to finance the provision of universal service in conformity with EU law.*

⁵ <http://www.poslovni.hr/hrvatska/telekomima-cemo-omoguciti-trzisne-uvjete-koji-su-poticajni-za-ulaganje-288939>